

**PRZEDMIOTOWY
SYSTEM OCENIANIA
Z
HISTORII
HISTORII I SPOŁECZEŃSTWA
WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE
PODSTAW PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
W
V LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM
IM. KS. PIOTRA ŚCIEGIENNEGO
W KIELCACH**

1. CELE PRZEDMIOTOWEGO SYSTEMU OCENIANIA.

Cele ogólne:

System zapewnia trafne, rzetelne, jasne i obiektywne ocenianie wspierające rozwój ucznia.

Cele szczegółowe:

System oceniania zapewnia uczniowi:

- znajomość przedmiotu oceniania;
- znajomość wymagań na poszczególne stopnie szkolne;
- bieżące, okresowe, roczne rozpoznanie i określanie poziomu opanowania treści zawartych w podstawie programowej;
- systematyczne dokumentowanie postępów uczenia się;
- motywowanie do samorozwoju;
- wyrabianie nawyku systematycznej pracy, samokontroli i samooceny;
- uświadomienie sukcesów i braków w zakresie opanowanych umiejętności i kompetencji określonych w podstawie programowej oraz potrzeb wyrównywania braków;
- ukierunkowanie samodzielnej pracy oraz doskonalenie metod uczenia się;
- aktywne uczestnictwo w procesie szkolnego oceniania oraz możliwości poprawy swoich osiągnięć;

System oceniania zapewnia nauczycielowi:

- ocenę poziomu nauczania;
- korygowanie organizacji procesu dydaktycznego i doskonalenie metod nauczania;
- współpracę z uczniami w celu realizacji treści podstawy programowej;

System oceniania zapewnia rodzicom (prawnym opiekunom):

- znajomość wymagań edukacyjnych;
- szeroką i bieżącą informację o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia.

2. PRZEDMIOT OCENIANIA

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia obejmuje:

1. Wiadomości zgodne z podstawą programową.
2. Umiejętności przedmiotowe.
3. Zaangażowanie i aktywności oraz wartości kształtowane w procesie dydaktycznym.

Ad. 1

Wiadomości – ogół treści nauczania utrwalonych w umyśle ucznia i przechowywanych w jego pamięci, będących wynikiem kumulowania procesu uczenia się oraz doświadczenia.

Wiadomości obejmują dwie kategorie:

- zapamiętanie wiadomości – oznacza gotowość ucznia do przypomnienia sobie pewnych terminów, faktów definicji, praw, pojęć.

- zrozumienie wiadomości – oznacza, że uczeń umie je przedstawić własnymi słowami w innej niż je zapamiętał, uporządkować, streścić, uczynić podstawą prostego wnioskowania.

Ad. 2

Umiejętności – sprawności w posługiwaniu się wiadomościami przy wykonywaniu określonych czynności nabywanych w trakcie uczenia się.

Umiejętności przedmiotowe obejmują dwie kategorie:

- stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych: oznacza opanowanie przez ucznia umiejętności praktycznego posługiwania się wiadomościami według podanych mu uprzednio wzorów, w sytuacjach takich, jakie wystąpiły na lekcjach jako przykład zadań;
- stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych: oznacza opanowanie przez ucznia umiejętności formułowania problemów, dokonywania analizy i syntezy nowych dla niego zjawisk, formułowania planu działania, tworzenia oryginalnych rozwiązań, wartościowania według pewnych kryteriów.

Uczeń w procesie uczenia nabywa umiejętności nie tylko specyficzne dla danego przedmiotu, ale także umiejętności ponad przedmiotowe takie jak:

- planowanie, organizowanie i ocenianie umiejętności własnego uczenia się: to umiejętność polegająca na uświadomieniu sobie przez ucznia czego, w jakiej kolejności i jak się uczyć, jak wychwycić błędy i luki, co uznać za najważniejsze.
- skuteczne komunikowanie się w różnych sytuacjach: to umiejętność polegająca na świadomym konstruowaniu, przekazywaniu i interpretowaniu informacji.
- efektywne współdziałanie w grupie: to umiejętność polegająca na współpracy innymi, pełnieniu różnych ról w grupie i przejmowaniu związanej z nimi odpowiedzialności.
- rozwiązywanie problemów w sposób twórczy: umiejętność polegająca na stawianiu hipotez, planowaniu czynności, weryfikowaniu, zauważaniu podobieństw, korzystaniu z posiadanej wiedzy, syntetyzowaniu.
- posługiwanie się technologią informacyjną: umiejętność polegająca na celowym poszukiwaniu, porządkowaniu i wykorzystywaniu informacji z różnych źródeł, ocenianie wiarygodnych źródeł informacji.

Ad.3

Zaangażowanie, aktywności oraz wartości ucznia: trwałe układy przekonań, emocji i uczuć oraz zachowań jednostki w odniesieniu do danego obiektu (osoby, przedmiotu, idei).

3. WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH Z HISTORII, HISTORII I SPOŁECZEŃSTWA, WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI.

- 1) Oceny klasyfikacyjne śródroczne i roczne oraz cząstkowe oceny bieżące wystawia się według następującej skali:
 - stopień celujący – 6
 - stopień bardzo dobry – 5
 - stopień dobry – 4
 - stopień dostateczny – 3
 - stopień dopuszczający – 2
 - stopień niedostateczny – 1
- 2) Prócz ocen cząstkowych wprowadza się dodatkowe zapisy:
 - „nb” – nieobecność na sprawdzianie pisemnym
 - „np.”- nieprzygotowanie do zajęć lekcyjnych, z wyłączeniem pracy domowej
 - „bp” – brak pracy domowej
- 3) Skalę ocen rozszerza się przez dodanie do oceny znaku „plus” (+) lub „minus” (-) z wyłączeniem oceny niedostatecznej i celującej.
- 4) Rozszerzenie skali ocen nie ma zastosowania przy wystawianiu oceny rocznej.
- 5) Skala oceniania stosowana na wszystkich przedmiotach, sprawdzająca pisemnie wiedzę i umiejętności ucznia:
 - - 0 -39% niedostateczny
 - - 40% - 49% dopuszczający
 - -50% - 69% dostateczny
 - - 70% - 89% dobry
 - - 90% - 99% bardzo dobry
 - - 100% celujący

WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA
POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN
KLASYFIKACYJNYCH Z **HISTORII**:

1. Wymagania na ocenę dopuszczającą

Uczeń:

- wykazuje spore luki w wiadomościach objętych podstawą programową,
- przy pomocy nauczyciela wykonuje zadania związane z umiejętnościami określonymi w podstawie programowej,
- jest mało aktywny na lekcji.

2. Wymagania na ocenę dostateczną

Uczeń opanował wymagania na ocenę dopuszczającą oraz:

- wykazuje przeciętne opanowanie materiału przewidzianego podstawą programową,
- jego wiedza jest wyrywkowa i fragmentaryczna,
- słabo łączy wydarzenia w ciągi przyczynowo-skutkowe,
- przy pomocy nauczyciela poprawnie wykonuje zadania,
- samodzielnie interpretuje łatwe źródła,
- buduje krótką narrację historyczną.

3. Wymagania na ocenę dobrą

Uczeń opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną oraz

- posiada niewielkie braki w zakresie wiedzy;
- umiejscawia w czasie i przestrzeni wydarzenia i procesy historyczne,
- poprawnie rozwiązuje zadania o pewnym stopniu trudności i wymagające opanowania umiejętności przewidzianych w podstawie programowej,
- jest aktywny podczas zajęć lekcyjnych.

4. Wymagania na ocenę bardzo dobrą

Uczeń opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną oraz:

- opanował wiadomości i umiejętności objęte podstawą programową,
- wykazuje zainteresowanie przedmiotem,
- wykorzystuje różne źródła wiedzy,
- dokonuje interpretacji trudnych źródeł historycznych,
- buduje dojrzałą narrację historyczną opartą na gruntownej wiedzy i łączeniu wydarzeń w logiczny ciąg przyczynowo-skutkowy,
- jest aktywny na lekcji oraz uczestniczy w szkolnych i pozaszkolnych konkursach i olimpiadach.

5. Wymagania na ocenę celującą

Uczeń opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą, bardzo dobrą oraz:

- posiada rozległą wiedzę historyczną, świadczącą o uzdolnieniach humanistycznych,
- doskonale interpretuje źródła historyczne,
- w oparciu o kontekst epoki, buduje złożoną i problemową narrację historyczną,
- jest bardzo aktywny na lekcji i wykonuje dodatkowe zadania,
- uczestniczy i osiąga sukcesy w szkolnych i pozaszkolnych konkursach i olimpiadach.

WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA
POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN
KLASYFIKACYJNYCH Z HISTORII i SPOŁECZEŃSTWA:

1. Wymagania na ocenę dopuszczającą

Uczeń:

- mimo wyraźnych braków w wiedzy potrafi przy pomocy nauczyciela odtworzyć wiadomości konieczne, istotne dla dalszego kształcenia;
- wykazuje się niewielką znajomością faktografii i terminologii oraz w bardzo ograniczonym zakresie i z licznymi błędami lokalizuje fakty w czasie i przestrzeni;
- z pomocą nauczyciela formułuje powierzchowne wnioski i oceny;
- pracując w zespole, wykonuje tylko część powierzonych mu zadań;
- niechętnie angażuje się w pracę grupy, odrywając się od powierzonych zadań i nie przestrzegając zasad współpracy.

2. Wymagania na ocenę dostateczną

Uczeń opanował wymagania na ocenę dopuszczającą oraz:

- wykazuje się znajomością podstawowych wymagań podstawy programowej;
- w ograniczonym zakresie i z błędami posługuje się faktografią i terminologią oraz lokalizuje wydarzenia w czasie i przestrzeni;
- dostrzega zasadnicze zależności przyczynowo–skutkowe;
- w niewielkim zakresie i w pełni poprawnie wnioskuje i ocenia wydarzenia, zjawiska i procesy;
- pracując w zespole, stara się wykonać polecenia na czas, ale czyni to powierzchownie i niestarannie;
- wykazuje aktywność pod wpływem perswazji innych członków grupy.

3. Wymagania na ocenę dobrą

Uczeń opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną oraz

- wykazuje się znajomością treści podstawy programowej;
- w zasadzie poprawnie stosuje pojęcia i terminy historyczne oraz umiejscawia wydarzenia w czasie i przestrzeni;
- w sposób ogólny dostrzega związki i zależności między faktami i wydarzeniami oraz dokonuje analizy i syntezy omawianych zjawisk i procesów;
- potrafi logicznie, ale nie w pełni samodzielnie, formułować oceny i wnioski;
- interpretuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w sposób odtwórczy;
- stara się być aktywnym na zajęciach;
- podejmuje się stawianych przed nim zadań i poprawnie się z nich wywiązuje;
- pracując w zespole, koncentruje się na wyznaczonych zadaniach, wykonuje je terminowo i z należytą starannością;

4. Wymagania na ocenę bardzo dobrą

Uczeń opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą, bardzo dobrą oraz

- wykazuje się wiedzą i umiejętnościami ujętymi w podstawie programowej;
- bezbłędnie posługuje się faktografią i terminologią określoną w planie wynikowym;
- swobodnie lokalizuje wydarzenia w czasie i przestrzeni;
- w sposób pełny, rzetelny i wnikliwy analizuje i interpretuje wydarzenia, zjawiska i procesy oraz podejmuje próby samodzielnego oceniania i wnioskowania;

- umiejętnie stosuje argumentację i doszukuje się analogii w omawianiu wydarzeń, zjawisk i procesów;
- samodzielnie podejmuje działania zmierzające do poszerzenia i pogłębienia swojej wiedzy;
- sumiennie wywiązuje się ze stawianych przed nim zadań, także dodatkowych;
- pracując w zespole, konsekwentnie wykonuje polecenia i pełni funkcję lidera, przypominając innym członkom grupy o zadaniach do wykonania oraz wspierając ich wysiłki;
- wnosi pozytywny wkład w pracę zespołu poprzez przestrzeganie zasad współpracy i okazywanie szacunku kolegom i ich pomysłom.

5. Wymagania na ocenę celującą

Uczeń opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą, bardzo dobrą oraz

- w pełnym stopniu opanował wymagania określone w podstawie programowej.
- swobodnie i poprawnie operuje faktografią i terminologią z historii i społeczeństwa.
- trafnie sytuuje i synchronizuje wydarzenia w czasie i przestrzeni;
- dostrzega związki i zależności między zjawiskami z różnych dziedzin życia (polityka, społeczeństwo, gospodarka, kultura);
- wykazuje się samodzielnością i wnikliwością w selekcjonowaniu i interpretacji wydarzeń, zjawisk i procesów;
- prezentuje problemy, procesy i zjawiska w szerokim kontekście;
- potrafi samodzielnie formułować wnioski, porównywać i oceniać postaci, zjawiska i wydarzenia;
- w sposób przemyślany i wskazujący na rozumienie problemu prezentuje i uzasadnia swoje stanowisko;
- potrafi odnieść się krytycznie do ocen i opinii innych ludzi;
- samodzielnie i w przemyślany sposób integruje wiedzę i umiejętności z różnych źródeł.

WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA
POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN
KLASYFIKACYJNYCH Z WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE:

1. Wymagania na ocenę dopuszczającą

Uczeń:

- rozumie polecenia nauczyciela, choć w niepełnym stopniu,
- opanował podstawową wiedzę i umiejętności określone w podstawie programowej w stopniu ograniczonym,
- potrafi samodzielnie lub z pomocą nauczyciela wykonać proste zadania,
- jest w stanie, z pomocą nauczyciela, zaprezentować wyniki swojej pracy ustnie i pisemnie,
- opanował wiedzę określoną w podstawie w niepełnym zakresie,
- korzystając z pomocy nauczyciela, nazywa oraz klasyfikuje poznane pojęcia, zjawiska, procesy, osoby, podstawowe dokumenty,
- wypełnia druki urzędowe.

2. Wymagania na ocenę dostateczną

Uczeń opanował wymagania na ocenę dopuszczającą oraz

- opanował podstawową wiedzę i umiejętności określone w podstawie programowej,
- rozumie polecenia,
- potrafi samodzielnie wykonać proste zadania,
- odnajduje podstawowe informacje w różnych źródłach,
- umie hierarchizować i selekcjonować poznane fakty i zjawiska,
- bierze udział w pracach zespołowych i jest aktywny we współpracy,
- samodzielnie przedstawia wyniki własnej pracy zarówno ustnie jak i pisemnie,
- potrafi korzystać ze zdobytej wiedzy w praktyce,
- poprawnie pisze pisma, wnioski, skargi.

3. Wymagania na ocenę dobrą

Uczeń opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną oraz

- opanował wiedzę określoną w podstawie programowej,
- poprawnie i zrozumiale prezentuje zagadnienia omawiane na lekcji,
- formułuje wnioski,
- jest aktywny na lekcji,
- umie wykorzystać wiedzę w praktyce w sposób poprawny,
- formułuje własne stanowisko i go broni na forum,
- interpretuje dane zawarte w różnych źródłach informacji i na tej podstawie potrafi rozwiązać konkretny problem,
- przejawia zainteresowanie tematem lekcji.

4. Wymagania na ocenę bardzo dobrą

Uczeń opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą oraz

- opanował pełną wiedzę z zakresu podstawy programowej i potrafi ją wykorzystać w różnych sytuacjach,
- samodzielnie szuka informacji, potrafi je hierarchizować, selekcjonować oraz analizować,
- ocenia rozmaite zjawiska oraz uzasadnia własne zdanie,

- skutecznie wykorzystuje poznaną wiedzę oraz opanowane umiejętności w życiu publicznym,
- wykazuje się aktywnością na forum klasy, szkoły oraz poza nią.

5. Wymagania na ocenę celującą

Uczeń opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą, bardzo dobrą oraz

- uczestniczy w olimpiadach i konkursach przedmiotowych,
- wykazuje się aktywnością na terenie szkoły oraz poza nią,
- chętnie podejmuje się zadań dodatkowych,
- samodzielnie i twórczo rozwija swoje uzdolnienia, biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu danej klasy i proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania danej klasy.

WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH Z **PODSTAW PRZEDSIĘBIORCZOŚCI**:

1. Wymagania na ocenę dopuszczającą

Uczeń:

- ma duże braki w opanowaniu materiału określonego w programie nauczania, które jednak nie przekreślają możliwości uzyskania podstawowej wiedzy w ciągu dalszej nauki;
- rozwiązuje (wykonuje) typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o średnim stopniu trudności, często z pomocą nauczyciela.

2. Wymagania na ocenę dostateczną

Uczeń opanował wymagania na ocenę dopuszczającą oraz

- opanował podstawowe wiadomości i umiejętności określone podstawą programową
- rozwiązuje (wykonuje) typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o średnim stopniu trudności, z niewielką pomocą nauczyciela.
- próbuje porównywać, wnioskować i zajmować określone stanowisko;

3. Wymagania na ocenę dobrą

Uczeń opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną oraz

- nie opanował w pełni wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową;
- właściwie stosuje terminologię przedmiotową;
- inspirowany przez nauczyciela poprawnie stosuje wiadomości, rozwiązuje (wykonuje) samodzielnie typowe zadania teoretyczne lub praktyczne;
- wykazuje się aktywnością na lekcjach.

4. Wymagania na ocenę bardzo dobrą

Uczeń opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą oraz

- w stopniu wyczerpującym opanował zakres wiedzy i umiejętności określonych podstawą programową
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami;
- samodzielnie rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne oraz interpretuje problemy ekonomiczne;
- potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań trudnych i problemów w nowych sytuacjach;
- wykorzystuje różne źródła informacji oraz wiedzę z różnych dziedzin nauki;
- chętnie podejmuje się prac dodatkowych.

5. Wymagania na ocenę celującą

Uczeń opanował wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą, bardzo dobrą oraz

- posiada wiedzę i umiejętności określone podstawą programową
- potrafi selekcjonować i hierarchizować wiadomości
- samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania;
- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych zgodnych z podstawą programową
- wykorzystuje różne źródła informacji oraz wiedzę z różnych dziedzin nauki;
- proponuje rozwiązania nietypowe lub osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach ekonomicznych, kwalifikuje się do finałów na szczeblu wojewódzkim (regionalnym) albo krajowym.

4. METODY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIĄ

- 1) Nauczyciel w celu sprawdzenia osiągnięć uczniów powinien stosować różne techniki i narzędzia pomiaru dydaktycznego, takie jak:
 - odpowiedź ustna (z trzech ostatnich lekcji lub szerszego materiału zapowiedzianego zgodnie z zapisami obowiązującymi w WSO)
 - test oparty na *podstawie programowej* i ma formę:
 - a) testu wiedzy ogólnej
 - b) analizy źródeł
 - wypracowanie oparte na standardach egzaminacyjnych, mający formę:
 - a) zadania klasowego, (zapowiedzianego zgodnie z zapisami obowiązującymi w WSO) zapowiedzianego minimum na tydzień przed jego realizacją
 - b) zadania domowego
 - referat (będący formą opracowanego i wygłoszonego zagadnienia)
 - kartkówka (krótka, pisemna i niezapowiedziana forma sprawdzenia wiadomości z trzech ostatnich lekcji)
 - sprawdzian (pisemna i zapowiedziana zgodnie z zapisami obowiązującymi w WSO)
 - realizacja projektu
 - zadanie domowe
 - aktywność obejmująca ocenę wkładu pracy ucznia w postaci:
 - a) wypowiedzi ustnych
 - b) zaangażowania w pracę na lekcji
 - c) pracy w grupie
 - d) pracy indywidualnej na lekcji i w domu
 - e) udziału w olimpiadach i konkursach
 - f) zaangażowanie w życie społeczności lokalnej.
- 2) Sprawdziany pisemne muszą być zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem, potwierdzone odpowiednim zapisem w dzienniku.
- 3) Zgodnie z WSO obowiązującym w V LO w Kielcach uczeń ma prawo do poprawy jednego sprawdzianu pisemnego w semestrze w ramach obowiązującej skali ocen.
- 4) Pytania zamknięte mają mieć zaznaczoną odpowiedź w sposób dowolny, ale jednoznaczny niebudzący wątpliwości.